

Titulació	Tipus	Curs
Ciències Ambientals	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Marc Pares Franzí

Correu electrònic : marc.pares@uab.cat

Equip docent

Antonio Lopez Gay

Hyerim Yoon

Deisiane Delfino Dos Santos

Xavier Rodríguez Soriano

Joan Checa Rius

Equip docent (extern a la UAB)

Mara Ferreri

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

- Capacitat per llegir textos complexos en anglès.
- Capacitat per treballar amb Sistemes d'Informació Geogràfica.

Objectius

Aquesta assignatura té com a objectiu estudiar els processos de canvi i transformació de naturalesa global que tenen impactes urbans en les ciutats d'arreu del planeta. Més concretament, s'analitzaran els reptes que aquestes transformacions representen pel que fa al futur sostenible de les ciutats del segle XXI i s'aprofundirà en l'estudi de la ciutat contemporània com a centre neuràlgic de les dinàmiques polítiques, econòmiques, socials, ambientals i culturals de la societat actual.

Els objectius específics de l'assignatura són els següents:

- Descriure, explicar i analitzar el procés de globalització a partir de l'estudi de diferents moments històrics concrets, amb especial atenció al context actual.

- Explicar la relació entre els processos de globalització de tot tipus -econòmica; política; ambiental; social i cultural- i l'anàlisi de les dinàmiques de transformació urbana que caracteritzen les ciutats en el moment actual.
- Introduir la perspectiva de les ciutats com a espai de fluxos (de capital, de persones, de cultures, de recursos, etc.) i el paradigma de l'ecologia política com a enfoc analític per entendre les transformacions urbanes del moment actual.
- Analitzar els reptes més rellevants per aconseguir unes ciutats i espais urbans-metropolitans sostenibles, amb especial atenció al canvi climàtic i els principals impactes ambientals en les diferents realitats urbanes.
- Exemplificar, mitjançant l'explicació de casos concrets, els processos globals de transformació urbana arreu del planeta, així com les problemàtiques i reptes socio-ambientals que aquests plantegen en diversos contextos geogràfics del món.

Resultats d'aprenentatge

- CM44 (Interpretar l'impacte social, econòmic i mediambiental de temes relacionats amb els fluxos demogràfics, el canvi global o la gestió en empreses.) Interpretar l'impacte social, econòmic i mediambiental de temes relacionats amb els fluxos demogràfics, el canvi global o la gestió en empreses.
- CM45 (Identificar les diverses concepcions filosòfiques, ètiques i sociològiques sobre la ciència i la tecnologia, reconeixent-ne l'evolució al llarg de la història i les implicacions ètiques i democràtiques en la societat actual.) Identificar les diverses concepcions filosòfiques, ètiques i sociològiques sobre la ciència i la tecnologia, reconeixent-ne l'evolució al llarg de la història i les implicacions ètiques i democràtiques en la societat actual.
- CM46 (Contrastar les diferents opcions, actuals i de futur, per a la gestió del risc ambiental, especialment en els contextos de gestió dels recursos, salut humana i canvi global i climàtic.) Contrastar les diferents opcions, actuals i de futur, per a la gestió del risc ambiental, especialment en els contextos de gestió dels recursos, salut humana i canvi global i climàtic.
- KM57 (Identificar la xarxa complexa de coneixements necessària per a plantejar globalment els reptes contemporanis principals de les ciències ambientals.) Identificar la xarxa complexa de coneixements necessària per a plantejar globalment els reptes contemporanis principals de les ciències ambientals.
- KM59 (Reconèixer les interrelacions entre la salut, l'activitat humana i els factors ambientals.) Reconèixer les interrelacions entre la salut, l'activitat humana i els factors ambientals.
- SM56 (Identificar les amenaces principals associades als usos del medi natural amb els mecanismes corresponents de restauració a escala local i de paisatge.) Identificar les amenaces principals associades als usos del medi natural amb els mecanismes corresponents de restauració a escala local i de paisatge.
- SM58 (Analitzar els processos demogràfics, d'urbanització i d'industrialització, tant a escala global com local (especialment a Catalunya), en termes dels impactes respectius sobre el medi ambient.) Analitzar els processos demogràfics, d'urbanització i d'industrialització, tant a escala global com local (especialment a Catalunya), en termes dels impactes respectius sobre el medi ambient.

Continguts

BLOC I. Ciutat i globalització

- Les ciutats del segle XXI
- Perspectiva històrica i evolució dels processos globals
- Fluxos de capital: terciarització urbana, mercats immobiliaris globals i financerització
- Fluxos de persones i de cultures: migracions i multiculturalitat
- Habitatge, gentrificació i auge del turisme urbà

BLOC II. Ciutat i sostenibilitat

- Ecologia urbana i Ecologia Política Urbana

- Fluxos de recursos naturals: aigua i energia
- Emergència climàtica i acció climàtica urbana
- La dimensió social de la sostenibilitat urbana
- La dimensió política de la sostenibilitat urbana

BLOC III. Les ciutats del món avui

- Les ciutats a Europa
- Les ciutats a Amèrica del Nord
- Les ciutats a Amèrica Llatina
- Les ciutats a Àsia
- Les ciutats a Àfrica

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Sessions pràctiques (PAUL i PLAB)	16,5	0,66	
Classes de teoria (TE)	31,5	1,26	
Preparació d'activitats	5	0,2	
Realització d'exercicis pràctics	20	0,8	
Lectura i visionat d'audiovisuals	20	0,8	
Tests d'auto-aprenentatge	2	0,08	
Estudi personal	35	1,4	
Cerca d'informació	18	0,72	

Les activitats formatives de l'assignatura s'estructuraran de la següent manera:

Activitats dirigides

Classes de teoria (TE)

A les sessions presencials de teoria es duran a terme les següents activitats:

- Classes magistrals: exposicions per part del professorat incentivant el debat i la participació de l'alumnat.
- Exercicis dirigits a l'aula: exercicis basats en la participació activa de l'alumnat (habitualment mitjançant treball cooperatiu informal) que no requeriran de treball previ.
- Treball cooperatiu amb preparació. Es realitzaran diferents activitats de treball cooperatiu formal en base al treball previ de l'alumnat (lectures, visionat d'audiovisuals o preparació de l'activitat).

Sessions pràctiques (PAUL i PLAB)

Les sessions pràctiques es repartiran entre pràctiques a l'aula (PAUL) i pràctiques amb Sistemes d'Informació

Geogràfica (PLAB).

Algunes d'aquestes pràctiques requeriran de la cerca de dades i del seu tractament a través de programari estadístic. Les pràctiques amb SIG requeriran produir mapes.

El professorat responsable de les pràctiques informarà convenientment de l'activitat a desenvolupar en cadascuna de les sessions. Com a resultat d'aquestes activitats l'alumnat haurà de realitzar diferents d'exercicis (diversos dels exercicis es duren a terme a través de més d'una sessió de pràctiques). Alguns d'aquests exercicis podran requerir presentacions orals per part de l'alumnat.

Aquesta assignatura s'imparteix en català. Tanmateix, el professorat d'alguna de les pràctiques podrà utilitzar també el castellà.

Activitats supervisades

L'alumnat durà a terme de forma supervisada les activitats de les sessions de teoria (TE) que requereixin d'una preparació prèvia (lectures, visionat d'audiovisuals o preparació de l'activitat), així com la realització dels exercicis pràctics derivats de les sessions pràctiques.

S'espera que l'alumnat assisteixi a classe i consulti els dubtes participant activament a les sessions tant de teoria com de pràctiques. No obstant, podeu consultar amb el professorat usant el campus virtual, el correu electrònic de l'equip docent o utilitzant l'horari establert de tutories presencials (tant individualment com en grup).

Activitats autònomes

Caldrà un esforç individual per assentar les classes teòriques i els coneixements de la part pràctica. S'espera que l'alumnat treballi tots aquests coneixements a través de l'estudi personal continuat al llarg de l'assignatura, la realització de les lectures obligatòries, la consulta de la bibliografia recomanada, el visionat d'audio-visuals, la cerca d'informació per a la realització de les pràctiques, etc.

D'altra banda, en cadascun dels blocs del temari es penjarà un test d'auto-aprenentatge al Campus Virtual que proveirà de *feed-back* a l'alumnat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació a les sessions de teoria (TE)	15%	0	0	KM57, KM59
Examen final	40%	2	0,08	CM44, CM45, CM46
Tests d'auto-aprenentatge	5%	0	0	CM44, CM45, CM46
Exercicis pràctics	40%	0	0	SM56, SM58

L'avaluació de l'assignatura es fa en base a:

- Examen final: 40%
- Exercicis pràctics: 40%
- Participació a les sessions de teoria (TE): 15%

- Testos d'auto-aprenentatge: 5%

La nota final sortirà de la mitjana ponderada de les quatre activitats. Per superar l'assignatura cal haver aprovat (5) tant l'examen final com la mitjana dels exercicis pràctics.

Examen final

Al final del curs l'alumnat haurà de realitzar un examen individual per avaluar els coneixements obtinguts en el conjunt de l'assignatura. Tots els continguts de l'assignatura (teoria, pràctiques, activitats, lectures, audio-visuals, etc.) son susceptibles de ser avaluats a l'examen final.

Exercicis pràctics

Es realitzaran diversos exercicis pràctics individuals o en grup resultat de les sessions de pràctiques. Per poder ser avaluat d'un exercici cal haver assistit a les sessions pràctiques vinculades a aquell exercici.

A principi de curs s'informarà a l'alumnat dels exercicis, la data de realització i la ponderació de cadascun d'ells en aquesta part de la nota.

Caldrà respectar les dates de lliurament de les feines establertes pel professorat de pràctiques. El lliurament fora de termini dels exercicis pràctics (màxim 72h) serà penalitzat amb una reducció del 20% de la nota d'aquell exercici.

Participació a les sessions de teoria

La nota corresponent a la participació a les sessions de teoria (TE) s'obtindrà a través de diferents lliuraments (individuals o en grup) corresponents a les diverses activitats que el professorat pugui plantejar durant el desenvolupament d'aquestes sessions (debats, resums, treball cooperatiu, exposicions orals, etc.). Algunes d'aquestes activitats poden requerir de preparació prèvia. La participació en aquestes activitats no és obligatòria; tanmateix, en aquelles activitats en què no s'assisteixi la qualificació serà de zero (0), sense possibilitat de fer el lliurament en cap altre moment.

Tests d'auto-aprenentatge

Per últim, en cadascun dels blocs del temari es penjarà un test d'auto-aprenentatge al Campus Virtual amb un termini per a respondre'l. El test proveirà de feed-back a l'estudiant. La realització de cadascun dels 3 tests computarà 1/3 d'aquesta part de la nota.

Programació d'exàmens i lliurament d'activitats:

Les dates de realització d'exàmens i de lliurament d'activitats seran comunicades a l'alumnat amb antelació suficient, sense opció a ser modificades individualment (tret de casos excepcionals i sempre convenientment justificats). Els estudiants Erasmus que demanin avançar un examen han de presentar al professor/a un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

La data de l'examen de recuperació serà establerta per la Facultat de Filosofia i Lletres i és inamovible.

Revisió de qualificacions:

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professorat informarà l'alumnat del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Recuperació:

Per optar a recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.

Es pot recuperar l'examen i cadascun dels exercicis pràctics, sempre que s'hagi obtingut una qualificació inferior a 5. Els exercicis pràctics no lliurats no son recuperables.

Els lliuraments de les activitats de les sessions de teoria (TE) i els testos d'auto-aprenentatge no son recuperables.

La nota màxima de cadascuna de les activitats recuperades és de 5.

Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats no son recuperables.

No avaluable:

Es considera "no avaluable" qui no hagi realitzat i lliurat l'examen i/o qui no hagi lliurat cap exercici pràctic.

En cas que no es realitzi una activitat d'avaluació (amb excepció de l'examen), la nota obtinguda per aquella activitat serà de zero (0), no serà reavaluable i així constarà en la mitjana ponderada.

Plagi o conducta fraudolenta:

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb zero (0) aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà zero (0).

Ús de la Intel·ligència Artificial:

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o les traduccions. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia i especificar les eines emprades. La no transparència de l'ús de la IA en una activitat avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Avaluació única:

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Bibliografia

Benach, Núria, Albet, Abel. (2010). Edward W. Soja: la perspectiva postmoderna de un geógrafo radical. Icaria.

George, Rose (2014). *90% de todo. La industria invisible que te viste, te llena el depósito de gasolina y pone comida en tu plato*. Capitán Swing.

- Graham, Stephen (2003) *The Cybercities Reader*. Routledge, London.
- Hall, Tim (2018). *Urban Geography*. New York: Routledge.
- Harvey, David (1989). *The Urban experience*. Basil Blackwell.
- Heynen, Nick; Kaika, Maria; Swyngedouw, Erik (2006). *In the Nature of Cities. Urban Political Ecology and the politics of urban metabolism*. Routledge, London.
- Honey, Marta; Frenkiel, Kelsey (2021). *Overtourism: lessons for a better future*. Island Press.
- Hopkins, Rob (2008). *The transition handbook: from oil dependency to local resilience*. Green Books.
- Kaika, Maria (2005). *City of flows. Modernity, Nature and the City*. Routledge, London.
- Kaika, Maria & Ruggiero, Luca (2025). *Class meets land: the embodied history of land financialization*. University of California Press.
- Kaika, Maria; Keil, Roger; Mandler, Tait; Tzaninis, Yannis (2023). *Turning up the heat: urban political ecology for a climate emergency*. Manchester University Press.
- Myers, Gath (2011). *African cities: Alternative Visions of Urban Theory and Practice*. Ed. Zed Books.
- Muñoz, Francesc (2008). *Urbanización: paisajes comunes, lugares globales*. Gustau Gili, Barcelona.
- Nel-lo, Oriol; Mele, Renata (eds.) (2016). *Cities in the 21st Century*. Routledge: London.
- Parés, Marc; Ospina, Sonia; Subirtas, Joan (2017). *Social Innovation and Democratic Leadership. Communities and social change from below*. Edward Elgar Publishing, Cheltenham.
- Robbins, Paul (2007). *Lawn people: how grasses, weeds and chemicals make us who we are*. Temple University Press, Philadelphia.
- Sassen, Saskia (2001). *The Global City: New York, London, Tokyo*. Princeton University Press.
- Sassen, Saskia (2007). *Los espectros de la globalización*. Fondo de Cultura Económica. Buenos Aires.
- Sassen, Saskia (2011). *Ciudad y globalización*. Textos urbanos. Vol. VII. El Quinde. Quito.
- Sassen, Saskia (2015) *Expulsiones. Brutalidad y complejidad en la economía global*. Katz Editores, Buenos Aires.
- Sequera Fernández, Jorge (2020) *Gentrificación: capitalismo 'cool', turismo y control del espacio urbano*. Catarata.
- Solana, Antonio Miguel; et al. (2016). *Espacios globales y lugares próximos: setenta conceptos para entender la organización territorial del capitalismo global*. Icaria.
- Stiglitz, Joseph (2002). *El malestar de la globalización*. Taurus.
- Vollmer, Lisa (2019). *Estrategias contra la gentrificación. Por una ciudad desde abajo*. Katakraç.
- Whitehead, Mark (2007). *Spaces of sustainability: geographical perspectives on the sustainable society*. Routledge.
- World Cities Report (2016). *Urbanization and Development. Emerging Futures*. UNHABITAT.
- World Cities Report (2020). *The Value of Sustainable Urbanization*. UNHABITAT.
- World Cities Report (2022). *Envisaging the future of cities*. UNHABITAT.

WorldCities Report (2024). *Cities and Climate Action*. UNHABITAT.

World Cities Report (2026). *The Global Housing Crisis: Pathways to Action*. UNHABITAT.

Programari

- Paquet office.
- Programari d'estadística bàsica.
- Programari SIG disponible a la UAB.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.

A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura